

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DOMOV PRO SENIORY A DŮM S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ, příspěvková organizace

Projekt

„Rozvoj kvality poskytování sociálních služeb v Mariánských Lázních“

registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001456

financován z ESF a ze státního rozpočtu ČR prostřednictvím OPZ

METODIKA SDÍLENÉ PÉČE

Zpracovala: Veronika Hemerková, DiS.

Mgr. Lucie Vavřichová

Datum dokončení: 25. 09. 2018

Metodika je určena sociálním pracovníkům, dále pracovníkům v přímé péči, v odborných institucích, představitelům obcí i zájmovým sdružením či jednotlivcům. Stěžejní význam má metodika pro sociální pracovníky, kteří budou nositeli i poskytovateli sdílené péče. Pro široký okruh uživatelů je metodika využitelná jako pracovní nástroj k realizaci sdílené péče.

Metodiku vypracovaly a neformální vzdělávání lektorovaly:

Veronika Hemerková, DiS.

Mgr. Lucie Vavřichová

Kontakní údaje:

Domov pro seniory a dům s pečovatelskou službou Mariánské Lázně, příspěvková organizace

Tepelská 752/22, 353 01 Mariánské Lázně

Tel. do recepce: 354 624 000

724 755 919

www.dsml.cz

OBSAH

1. ÚVOD	6
2. VSTUPNÍ ÚDAJE	8
2.1 Projektová činnost	8
2.2 Název metodiky	8
2.3 Účel metodiky a její popis	8
2.4 Cíl metodiky	9
2.5 Cílová skupina metodiky	10
2.6 Uplatnění metodiky	10
2.7 Personální obsazení	10
3. CHARAKTERISTIKA ORGANIZACE – REALIZÁTORA PROJEKTU	11
3.1 Kdo jsme	11
3.2 Financování	11
4. REALIZOVANÉ ČINNOSTI	12
4.1 Část první – postup pro neformální školení malých skupin	13
4.1.1 Přípravná fáze	14
4.1.1.1 Spolupráce se zaměstnanci vrámci šíření sdílené péče v organizaci	14
4.1.1.2 Tvorba brožury pro pečující a její přílohy	15
4.1.1.3 Tvorba propagačního materiálu	15
4.1.1.4 Tvorba formulářů	16
4.1.1.5 Nábor účastníků školení	19
4.1.1.6 Výběr a nákup pomůcek pro potřeby školení	20
4.1.1.7 Příprava prostor a zajištění vybavení	21
4.1.1.8 Neformální vzdělávání pečovatelské veřejnosti	21
4.1.2 Šíření informací o vzdělávání pro pečující veřejnost vrámci realizátora	22
4.1.3 Šíření informací o vzdělávání pro pečující veřejnost mezi participující subjekty	24
4.1.4 Práce vterénu a oslovení pečujících	25
4.1.5 Prostory a vybavení pro vzdělávání pečující veřejnosti	25
4.1.6 Příručka pro pečující a síť dostupných služeb	27
4.1.7 Průběh a obsah školení	28
4.1.8 Implementace sdílené péče vpobytové službě DS	37
4.1.9 Možná rizika při realizaci	38
4.2 Část druhá – zhodnocení neformálního školení	42
4.2.1 Zpětná vazba účastníků kabsolvování neformálního školení	43
4.2.1.1 Písemná evaluace – dotazníkové šetření	43
4.2.1.2 Ústní evaluace - rozhovory	48

4.2.2 Předpoklad o udržitelnosti sdílené péče	49
4.2.3 Podpora a rozvoj sdílené péče v lokalitě Mariánské Lázně	49
5. ZÁVĚR	53
6. SEZNAM PŘÍLOH	54
Příloha č. 1 Metodika kPříspěvku na péči o dítě a další závislé osoby	55
Příloha č. 2 Fotodokumentace	64

1. ÚVOD

Žijeme v době, kdy s ohledem na stárnutí populace především v nejstarších věkových skupinách roste poptávka po zajištění pomoci skrze profesionální sociální a zdravotní služby a současně i potřeba větší míry zapojení příbuzných či známých do péče o blízkého člověka.

V okamžiku, kdy jsme nuceni naplánovat péči o blízkého, býváme často postaveni před důležitou „volbu“ – rodina nebo profesionální služba.

Dobré příklady praxe z ČR i ze zahraničí ukazují, že péče nemusí být v přirozeném prostředí čistě svépomocná. Pokud se nám podaří zkombinovat péči laickou a profesionální, může tento způsob péče opírající se o různé formy profesionální pomoci fungovat velmi dobře. Tuto péči, kdy náš blízký zůstává ve svém přirozeném prostředí za podpory svých rodinných příslušníků, sousedů nebo známých ve spolupráci se sociální či zdravotní službou se v odborné terminologii nazývá **sdílená péče**.

Při poskytování sdílené péče je důležité dbát na to, aby v praxi docházelo k dostatečné výměně informací mezi laiky a profesionály, kterým se odbornou terminologií říká **neformální a formální pečující**.

Správným přístupem založeným na kvalitní komunikaci, aktivním zapojení všech zúčastněných stran a principu vzájemného sdílení, úcty, lásky i trpělivosti pak jde o doplnění a prolínání komplexní individuální péče. Takový vztah založený na důvěře, kdy formální a neformální pečovatelé společně řeší konkrétní situace, vede k zajištění plného komfortu lidí odkázaných na pomoc druhých.

Navíc akceptováním pozvolné ztráty soběstačnosti a přizpůsobením se jí bývá život našich blízkých nadále pozitivní a v mnohém i obohacující. To vše ovšem za předpokladu, že naše blízké nebudeme brát jako objekty péče, ale naopak jako plnohodnotné partnery při plánování a poskytování pomoci. Nezapomínejme na rovnováhu plynoucí ze zachování dostatečného respektu k přáním a potřebám příjemce péče a snahu o zajištění adekvátní péče udržením dosavadních schopností příjemce péče tak, abychom jej zbytečně nepřepečovali nebo

naopak nezanedbávali, k čemuž je třeba využívat jeho maximální možnou spolupráci. Péče o lidi odkázané na pomoc druhých je totiž sama o sobě fyzicky, psychicky i časově náročná. Měli bychom tedy využívat všech dostupných prostředků včetně využití dostupných pomůcek pro šetření vlastní energie.

Reálné fungování sdílené péče a jeho zavádění do praxe je sice pozvolné a pro mnohé také stále neznámé, ale v posledních letech jde rychle do popředí. Je podporováno na celostátní úrovni různými programy či granty a ruku v ruce jde rovněž se sociální politikou státu.

Za autorský kolektiv Veronika Hemerková, DiS.

2. VSTUPNÍ ÚDAJE

2.1 PROJEKTOVÁ ČINNOST

Tato metodika vzniká jako produkt projektu „Rozvoj kvality poskytování sociálních služeb v Mariánských Lázních“ (dále jen projekt), který je financován z Evropského sociálního fondu (dále jen ESF) a ze státního rozpočtu České republiky prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost (dále jen OPZ) v rámci výzvy „Podpora procesů ve službách a podpora rozvoje sociální práce.

2.2 NÁZEV METODIKY

Metodika sdílené péče

2.3 ÚČEL METODIKY A JEJÍ POPIS

Metodika sdílené péče v domově pro seniory je návod pro implementaci sdílené péče v pobytových službách především v Karlovarském kraji. Metodika sdílené péče je postup pro vytvoření zázemí v pobytových službách, konkrétně v domovech pro seniory – zázemí s odborným metodickým vedením pro laické pečovatele.

Metodika je zaměřena na aplikaci tzv. sdílené péče s cílovou skupinou plně nebo částečně imobilních osob a osob v různých fázích demence. Chceme propojit odbornou sociální práci ve službě domov pro seniory s její využitelností i v domácí péči ve spolupráci s laickou veřejností – s tzv. neformálními pečovateli. V užší souvislosti projekt řeší osvětu veřejnosti a rozvoj sdílené péče na Mariánskolázeňsku.

Hlavní projektovou perspektivou, s níž se v textu pracuje, jsou činnosti, které vedou k implementování sdílené péče, a to z hlediska věcné povahy údajů i chronologické struktury jednotlivých činností. Realizace teoretické části projektu zaměřené na podporu pečujících se doplňuje s praktickou částí a díky tomu je možné zachytit změnu okolností neformální péče

v čase rozdělením do dvou částí. První se zaměřuje na období příprav před vzděláváním pečující veřejnosti, druhá zase na hodnocení a výstupy po vzdělávání.

Metodika vychází kromě vlastních vědomostí a zkušeností lektorek sdílené péče i z procesu pilotního zavádění sdílené péče v DS a dalších dat jako práce s rodinami na pobytové a terénní sociální službě naší mateřské organizace. Významnou roli hraje také skutečnost, že jde o nástroj používaný při rozvoji kvality poskytování sociálních služeb.

Text do jisté míry navazuje na dobrou praxi vztahující se k ideové podstatě sdílené péče a jejích výhod oproti čistě institucionalizované péči.

Metodika vzniká jako jeden z výstupů projektu a reflexe na vyvalené situace a souvislosti s implementací sdílené péče za účelem získat obraz o přínosech i úskalích záměru a o možnostech jeho dalšího využití jak pro samotného realizátora – mateřskou organizaci, tak i pro poskytovatele finančních prostředků a další organizace provozující sociální, případně zdravotní služby.

2.4 CÍL METODIKY

Cílem metodiky je:

- síťovat mezi službami a nabízet spolupráci v rámci mateřské organizace – realizátora, konkrétně se sociální službou domov pro seniory (dále jen DS) a dále směrem k pečující veřejnosti spolupracovat s dalšími subjekty
- poskytnout přehled informací o implementaci sdílené péče
- popsat jednotlivé kroky / aktivity k šíření povědomí o možnostech sdílené péče především skrze neformální vzdělávání laické veřejnosti
- shrnout doporučení, která vyplývají z praxe pro zvýšení kvality poskytovaných služeb
- zhodnotit přínos dílčího výstupu projektu

2.5 CÍLOVÁ SKUPINA METODIKY

- donátor / poskytovatel finančních prostředků k realizaci projektu, kterým je ESF a rozpočet České republiky pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV ČR)
- realizátor projektu / mateřská organizace ve svých pobytových sociálních službách (domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, odlehčovací služba) a terénní sociální službě (pečovatelská služba)
- zájemci o projektovou tematiku z řad odborné i laické veřejnosti

2.6 UPLATNĚNÍ METODIKY

Aplikace metodiky přispěje k zavedení jednotného postupu v této specifické formě péče. Může rovněž inspirovat nejrůznější společenské skupiny, představitele obcí, místní instituce, zájmová sdružení, zkrátka zájemce z řad odborné i laické veřejnosti a v neposlední řadě podnikatelské subjekty v sociálních službách.

Uplatnění metodiky spočívá v přímém využití postupu, jak mohou být informace a údaje uchopeny. Metodika se tak zároveň může stát nástrojem pro eliminaci údajů zástupné povahy, což hraje významnou roli zejména u základních informací o sdílené péči a jejích hodnotách.

2.7 PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ

Na zavedení sdílené péče, osvěty veřejnosti a proškolení pečující veřejnosti je potřeba posílit tým organizace o pozice (v našem případě hrazené z ESF):

- **metodik sdílené péče**
- **interní lektor sdílené péče**

Na realizovaných činnostech se budou aktivně podílet tyto 2 pracovníci/nice – metodici/čky sdílené péče, **jeden/na pro komunikační dovednosti a druhý/á pro kompenzační pomůcky**. Stejní/é pracovníci/nice na základě dohody o provedení činnosti zaštití z pozice interního lektora sdílené péče i neformální vzdělávání.

3. CHARAKTERISTIKA ORGANIZACE – REALIZÁTORA PROJEKTU

3.1 KDO JSME

Domov pro seniory a dům s pečovatelskou službou je příspěvkovou organizací zřízenou městem Mariánské Lázně (www.muml.cz). Jde o centrum sociálních služeb, které jsou poskytovány především seniorům na území Mariánskolázeňska.

Organizace poskytuje sociální služby terénní i pobytové, založené na komplexním přístupu a vzájemné provázanosti. Organizace je tu pro Vás a Vaše blízké, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby a současně je v souladu s posláním požadované služby, a to pečovatelská služba, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem nebo odlehčovací služba.

Klíčovým kritériem kvality všech poskytovaných služeb je spokojený uživatel. Poskytovaná péče je postavena na individuálních potřebách a přání uživatelů s důrazem na respektování a zachování důstojného života každého jedince včetně podporování kontaktů s rodinnými příslušníky, přáteli i známými, a to s cílem upevňovat a navazovat přirozené vazby s okolím.

3.2 FINANCOVÁNÍ

Fungování organizace je závislé na vícezdrojovém financování. Mezi hlavní finanční zdroje organizace patří příspěvky zřizovatele, dotace Krajského úřadu Karlovy Vary (www.kr-karlovarsky.cz a www.zivykraj.cz) a příjmy od uživatelů služeb. Dalším důležitým finančním zdrojem a posilněním jsou pro organizaci různé aktivity – granty, dary apod., kde mezi ty významné patří i finanční prostředky z Evropského sociálního fondu.

4. REALIZOVANÉ ČINNOSTI

V první části se lze dozvědět o jednotlivých krocích, které při zavádění sdílené péče proběhnou. V kostce se tedy obeznámit s tím, co k zavádění sdílené péče patří.

Důležitým předpokladem je zvládnutí přípravné fáze a s tím i připravenost pracovního týmu se úkolu zhostit. Popis tvorby materiálů, spolupráce v rámci realizátora i participujících subjektů přes šíření informací a další údaje až po možná rizika při realizaci se budou snažit toto nabídnout.

Druhá část bude funkční součástí evaluačního systému, která přiblíží charakteristiky měřící efektivnost školení.

Zhodnotí se evaluační dotazníky vybraných aspektů uplatňovaných při posuzování školení vycházejících ze zpětné vazby od respondentů.

Dojde k hledání cesty ke zjištění přidané hodnoty, když datová základna není příliš rozvinutá, a to využitím poznatků z rozhovorů od laických pečujících a práce s rodinami na pobytové a terénní sociální službě mateřské organizace.

A nakonec shrnout celkový přínos i úskalí záměru včetně jeho udržitelnosti.

4. 1 První část

POSTUP PRO NEFORMÁLNÍ ŠKOLENÍ MALÝCH SKUPIN

4.1.1 PŘÍPRAVNÁ FÁZE

Nejprve je nutné si rozvrhnout sled činností tak, jak budou postupně realizovány. Čeká nás: _

- spolupráce se zaměstnanci v rámci šíření sdílené péče v organizaci
- tvorba brožury pro pečující a její přílohy
- tvorba propagačního materiálu
- tvorba formulářů
- nábor účastníků školení
- výběr a nákup pomůcek pro potřeby školení
- příprava prostor a zajištění vybavení
- neformální vzdělávání pečovatelské veřejnosti

4.1.1.1 Spolupráce se zaměstnanci v rámci šíření sdílené péče v organizaci

Kolektiv složený z pracovníků z projektu a zaměstnanců organizace bude tvořit pracovní tým a zároveň realizační tým, který se bude scházet na pravidelných poradách a dle potřeby řešit úkoly vedoucí ke kýžené implementaci sdílené péče.

Součástí týmové práce bude dále monitoring a reporting činností + zpětná vazba vedení služby DS.

Každý z členů realizačního týmu bude mít jasné vymezení kompetencí a zodpovědnosti.

Tato spolupráce bude vycházet z cíle celého projektu rozvíjet služby směrem k uživatelům služby domov pro seniory (DS) a současně i směrem k pečovatelské veřejnosti.

Pracovní tým budou tvořit:

- **pracovníci přímo se podílející na dílčích projektových činnostech** (metodik/čka sdílené péče pro kompenzační pomůcky s úvazkem 0,25, metodik/čka sdílené péče pro komunikační dovednosti s úvazkem 0,30, manažeři/rky kvality s úvazkem 0,70 a 0,30, interní lektor/ka sdílené péče pro komunikační dovednosti dle odškolených hodin,

lektor/ka sdílené péče pro kompenzační pomůcky dle odškolených hodin a supervizor projektu)

- **management realizátora přímo dotčené služby domov pro seniory**, tedy sociální pracovnice a vedoucí služby DS

Potřeby pečovatelské veřejnosti a šíření informací o implementaci sdílené péče budou v rámci organizace zprostředkovány rovněž dalšími spolupracujícími subjekty organizace ve smyslu jiných sociálních služeb, a to prostřednictvím sociálních pracovníků pečovatelské služby (PS), domova se zvláštním režimem (DZR) a odlehčovací služby (OS).

Předpokládá se, že s veřejností bude komunikovat dle možností každý, kdo je do projektu nebo do zvoleného okruhu činností nějak zapojen.

4.1.1.2 Tvorba brožury pro pečující a její přílohy

V této fázi je zapotřebí stanovit si obsah, rozsah a název brožury, rozdělení témat vycházejících z náplně práce každé/ho metodika/čky sdílené péče, časové plnění dílčích úkolů a četnost konzultací.

Po vzájemné dohodě bude brožura nepovinně obohacena o přílohu, která bude mít charakter přehledu dostupných sociálních a zdravotních služeb v Mariánských Lázních a okolí se zaměřením na cílovou skupinu seniory a osoby se zdravotním postižením. Více k brožure a její příloze ve 4.1.6 na str.

4.1.1.3 Tvorba propagačního materiálu

Propagační materiál by měl být poutavý, přehledný a výstižný, proto při jeho tvorbě zvolíme pouze jeden font písma. V obecné rovině lze použít libovolný font písma bez výrazných zdobných prvků s doporučenou minimální velikostí písma 12.

K propagačním účelům poslouží 2 typy letáků vlastní výroby:

- zkrácená verze (základní informace s kontakty viz v příloze metodiky)
- rozšířená verze (kompletní informace včetně termínů školení viz v příloze metodiky)

Obě verze letáků je vhodné mít (ne však podmínkou) v barevné úpravě a v případě potřeby je zalaminovat.

4.1.1.4 Tvorba formulářů

Prvním krokem je určit si, jaké formuláře budeme na školení pro pečující veřejnost potřebovat a podle toho si je připravit.

Co si promyslet:

- k čemu má konkrétní formulář sloužit
- mít myšlenkovou mapu tvorby formuláře (zaznamenávat nápady, jak by měl formulář vypadat a propojovat jednotlivé nápady s jinými...)
- určit, zda a který formulář má být pouze papírový a jaký navíc elektronický
- rozvrhnout obsah formuláře (co vše potřebujeme zjistit)
- rozvrhnout práci s daty (pořadí informací, které potřebujeme zaznamenat)
- inspirace jinými formuláři (udržet, pokud možno, jednotnost tiskopisů)

Teprve dalším krokem je jejich samotná tvorba, která se řídí obecně platnými zásadami (př. střídavě používat nejen typy, velikosti a řezy písem, ale i obrázky apod.).

Potřebné formuláře ve sledu užití:

- přihláška k vzdělávání pečující veřejnosti
- prezenční listina
- souhlas s užitím osobních údajů
- žádost o příspěvek na péči z projektu + čestné prohlášení žadatele o příspěvek
- potvrzení o převzetí osvědčení
- osvědčení

- evaluační dotazník (zpětná vazba k absolvování neformálního školení)

Více k jednotlivým formulářům:

Přihláška k vzdělávání pečující veřejnosti

Oboustranný tiskopis, jehož první strana je věnována hlavně osobním údajům účastníků (jméno, příjmení, datum narození, e-mail, telefon, adresa trvalého pobytu), proto je zde vsunut souhlas s jejich užitím pro účely školení v souladu s platnou legislativou. Druhá strana shrnuje základní informace ke školení včetně volného textového pole pro případný vzkaz lektorovi.

Tento formulář jako jediný bude mít i elektronickou podobu – konkrétní využití Google formuláře přes tabulkový procesor ke zpracování dat (podobných produktů je v nabídce mnohem více, jde jen o to, který si kdo zvolí).

Prezenční listina

Tiskopis bude použit na každý termín školení nový. Do patřičné kolonky účastník doplní osobní údaje (jméno a příjmení, datum narození, adresa trvalého bydliště). Svým podpisem pak účastník stvrdí nejen přítomnost, ale i převzetí brožury „Příručka pro pečující“ a čerpání „Příspěvku na péči o dítě a závislou osobu“. Maximální počet účastníků je limitován 5 osobami. Pro ucelenost svůj podpis připojí i lektor kurzu.

Souhlas s užitím osobních údajů

Iniciací pro vytvoření tohoto formuláře je Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 – tzv. GDPR, které je platné s účinností od 5/2018. K souhlasu s užitím osobních údajů (jméno, příjmení, datum narození, trvalé bydliště, e-mail, telefon) je přidružen také souhlas s použitím osobní fotografie.

Žádost o příspěvek na péči z projektu + Čestné prohlášení žadatele o příspěvek

Žádost společně s čestným prohlášením uplatní účastník neformálního školení, který pečuje o svého rodinného příslušníka (dítě nebo jinou osobu na něm závislou) jen tehdy, vzniknou-li žadateli v době vzdělávání nutné náklady spojené se zajištěním péče o rodinného příslušníka.

V den vzdělávání odevzdá účastník ještě před začátkem školení oba formuláře lektorovi, aby je schválila osoba odpovědná k vyplacení a ihned po ukončení vzdělávací aktivity získá účastník na pokladně, kam ho lektor doprovodí, kompenzaci ve výši 120,- Kč/ hod. (tj. celkem 480,- Kč), a to na základě výdajového pokladního dokladu.

Žádost se uplatní na každé školení samostatně, u jednoho účastníka max. 2x.

Vyplácení příspěvku se dále řídí vlastním interním postupem (Metodikou k Příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby), kde jsou uvedeny všechny specifikace:

- příjemci příspěvku
- výše a rozsah příspěvku
- podmínky čerpání příspěvku
- vyplácení příspěvku, jeho vymahatelnost + vykazování
- kompetence realizačního týmu (př. odpovědná osoba za vyplácení příspěvku, osoba odpovědná za poskytnutí hotovosti na vyplacení příspěvku a jeho zaúčtování apod. ...)
- +
- Příloha č. 1 k Metodice k příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby
„Žádost o poskytnutí Příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby“
- Příloha č. 2 k Metodice k příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby
„ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ žadatele o Příspěvek na péči o dítě a další závislé osoby“

Potvrzení o převzetí osvědčení

Tiskopis stvrzující převzetí osvědčení je dle typu školení pouze v jednom vyhotovení – postupně se zde připisují chronologicky další účastníci. Společně s podpisem uvádějí datum narození a datum převzetí.

Osvědčení

Doklad o absolvování neformálního školení vedle jména s příjmením obsahuje datum narození účastníka + místo, datum, rozsah školení a podpis lektora i realizátora. Pro vyšší estetickou hodnotu se osvědčení vytiskne na barevném podkladě – na žluté čtvtce s černým tiskem.

Evaluační dotazník (zpětná vazba k absolvování neformálního školení)

Jako výstup ze školení bude sloužit ke zpětné vazbě od účastníků školení dotazník, kde individuálně (jmenovitě či anonymně) budou moci všichni vyjádřit spokojenost či nespokojenost v písemné podobě dvěma způsoby – bodovou škálou vztahující se k brožuře pro pečující, prostředí, organizaci kurzu, lektorovi i k celkovému průběhu kurzu + volně se vyjádřit k otevřeným otázkám.

4.1.1.5 Nábor účastníků školení

Nábor se uskuteční prostřednictvím:

- slovní pobídky
- písemné nabídky

Získávání účastníků školení bude probíhat ve smyslu organizované nabídky a pobídky směrem k veřejnosti – získání pečujících zvnějšku i z řad příbuzných klientů a žadatelů o službu.

Přijímání přihlášek a podávání detailních informací občanům pak přes kontaktní osobu – jednoho/nu z metodiků/ček sdílené péče.

Kontaktní osobou je pouze jeden/na metodik/čka sdílené péče z důvodu udržení osobních údajů na jednom místě, evidence osobních dat v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 – tzv. GDPR a současně z důvodu přehlednosti kolik pečujících školení ve sledovaný okamžik poptává.

Přihlášky lze získat a podat:

- vyplněním on-line přihlášky na webových stránkách organizace (realizátora)
- vyplněním přihlášky z e-mailu a doručení zpět kontaktní osobě, případně předáním v obálce na recepci ve vestibulu organizace
- obdržetím přihlášky v tištěné podobě a odevzdáním kontaktní osobě, případně předáním v obálce na recepci ve vestibulu organizace

4.1.1.6 Výběr a nákup pomůcek pro potřeby školení

Pomůcky, jejichž výběr a koupě je umožněn díky financím z projektu, jsou celkem tři. Všechny budou pořízeny na ukázkou péče před zahájením školení zaměřeného na různé pomůcky.

Řeč je o pomůckách jako o nástrojích, přístrojích nebo zařízeních vhodných pro péči v domácím prostředí.

Výběru vhodné pomůcky je nutné se pečlivě věnovat a tento proces neuspěchat. Zralou úvahou a srovnáním cenových nabídek se pak vyvarovat zakoupení nevhodného zboží.

Pořadí, v jakém budou pomůcky pořízeny není rozhodující. Uplatněno bude především kritérium praktičnosti a kvality za přijatelnou cenu.

Zásadní je řídit se především vlastnostmi, funkcemi a možnostmi užití, které ta či ona pomůcka nabízí.

Pomůcky pro zavedení sdílené péče jsou následující:

- multifunkční polohovací křeslo a příslušenství
- polohovací zařízení a příslušenství
- čistička vzduchu a příslušenství

V každé skupině pořizovaných produktů jsou poměrně velké rozdíly. Pomůcky se liší jak užitým materiálem, ovládáním, tak svojí estetickou hodnotou. To vše je nutné při finálním výběru zohlednit a produkty dostupné na našem trhu mezi sebou porovnat. Teprve pak výrobek zakoupit.

Ostatní pomůcky použité v praktické části školení zapůjčí vedení služby DS.

4.1.1.7 Příprava prostor a zajištění vybavení

Příprava prostor i zajištění vybavení podléhá možnostem realizátora – o to více je nutné vše naplánovat a tím přispět k co nejvyšší úrovni neformálního vzdělávání.

Zohlednit se musí i fakt, že školení bude probíhat v budově organizace, tudíž příliš velký počet účastníků nebo málo vhodná místnost by se negativně odrazilo na jeho celkové efektivitě.

Více k prostorům a vybavení pro vzdělávání pečující veřejnosti ve 4.1.5 na str. 25.

4.1.1.8 Neformální vzdělávání pečující veřejnosti

Do přípravy vzdělávání patří:

- návrh obsahu školení vzhledem k cílům, potřebám účastníků, času a dostupným zdrojům
- návrh vhodné struktury školení (plánování ve smyslu způsobu uspořádání)

Účastníky (neformální pečovatele a asistenty pečovatelů) budou školením provázet lektoři/rky sdílené péče, jejichž úkolem bude rozšířit znalosti, předat informace, vysvětlit souvislosti a širší kontext sdílené péče tím, že pečovatelskou veřejnost seznámí s náplní péče o osobu blízkou a souvisejícími úkony. To vše dle specifik svého zaměření.

Školení bude probíhat formou přednášky. Větší otevřenost a sdílnost pečující veřejnosti umožní práci v malé svépomocné skupině – ideálně v počtu 5 – 6 osob. Účastníci se tedy budou moci během výkladu zapojovat – doptávat či ostatním sdělovat vlastní postřehy a získané zkušenosti. Navíc díky skupinové práci budou moci různé individuální situace týkající se péče o blízké řešit efektivněji právě v sociální interakci s jinými lidmi a lektor/ka bude moci monitorovat interpersonální charakter mnohých problémů.

Vzdělávání neformálních pečovatelů a asistentů pečovatelů bude realizováno ve dvou oblastech. Každá oblast bude mít svůj vlastní obsah:

- „Využití pomůcek při péči o blízké“, jehož součástí a obsahem bude praktické využití polohovacích a antidekubitních pomůcek, informace a ukázky inkontinenčních pomůcek, informace týkající se kompenzačních pomůcek, nákup a financování daných pomůcek
- „Komunikační a aktivizační dovednosti při péči o blízké“, jehož součástí a obsahem bude teoretické i praktické využití komunikačních, sociálně-terapeutických, aktivizačních a validačních technik dle specifických potřeb seniora

Realizace každé z oblastí (jak se zaměřením na různé pomůcky, tak se zaměřením na komunikační a aktivizační dovednosti) proběhne v 8 školících dnech (termínech), přičemž 1 školící den bude mít 4 hodiny.

Obě oblasti se budou navíc vzájemně doplňovat a v konečném důsledku přispějí ke zkvalitnění péče blízkých v domácím / přirozeném prostředí.

Závazné termíny se s dostatečným předstihem vyvěsí na webových stránkách organizace www.dsml.cz, zahrnou do přihlášek a informací v propagačním materiálu.

4.1.2 ŠÍŘENÍ INFORMACÍ O VZDĚLÁVÁNÍ PRO PEČUJÍCÍ VEŘEJNOST V RÁMCI REALIZÁTORA

K tomu, aby veřejnost měla dostatek informací o tom, co, jak a proč realizátor dělá, je velmi důležitá propagace jeho činnosti. Způsob propagace a šíření informací o plánovaném vzdělávání pro pečující veřejnost formou školení v prostorách organizace Domov pro seniory a dům s pečovatelskou službou probíhá v několika fázích a několika způsoby.

Týmově sestavený propagační materiál bude distribuovat a s veřejností komunikovat dle možností každý, kdo je do projektu v rámci realizačního týmu zapojen.

Vzhledem k tomu, že příspěvková organizace města funguje v Mariánských Lázních již od roku 1998, je celkem dobře vybudované povědomí cílové skupiny neformálních pečujících o tom, kde poskytovatel sociálních služeb sídlí. Rodinní příslušníci i potencionální uživatelé sociálních služeb využívají možnosti základního poradenství, kdy se od sociálních pracovníků současně s požadovanou informací dozví o principu sdílené péče jako takové a dozví se i o možné účasti na školení, které je na tuto specifickou péči zaměřené.

Z tohoto důvodu by měly mít všechny sociální pracovníce v organizaci k dispozici dostatek informačních materiálů ve zkrácené i rozšířené verzi (viz ukázka v příloze metodiky), které by mohly distribuovat nejen mezi zájemce, ale v rámci součinnosti i mezi pracovníky z jiných organizací a úřadů (př. ÚP – úsek příspěvku na péči nebo MÚ – odbor sociálních věcí apod.).

Dalším způsobem k vyzískání informací o plánovaném školení jsou webové a facebookové stránky realizátora, kde si zájemci přečtou vše podstatné.

Základní informace je dobré vyvěsit rovněž na webové stránky zřizovatele apod.

Jak o sobě dát vědět:

- **Tištěné materiály** – k propagaci školení jsou využívány vlastnoručně vyrobené letáky, a to ve zkrácené nebo rozšířené verzi
- **Webové a facebookové stránky** – o všech aktivitách je veřejnost informována prostřednictvím internetové prezentace na webové adrese www.dsml.cz a na facebookových stránkách <https://www.facebook.com/Domov-pro-seniory-a-dum-s-pečovateľskou-sluzbou-Mariánské-Lázně-1842441245975224/>; tyto stránky jsou průběžně aktualizovány
- **Mediální prezentace** – o tom, co pracovní tým dělá a chystá, informuje veřejnost prostřednictvím článků a rozhovorů v místních médiích.

4.1.3 ŠÍŘENÍ INFORMACÍ O VZDĚLÁVÁNÍ PRO PEČUJÍCÍ VEŘEJNOST MEZI PARTICIPUJÍCÍ SUBJEKTY

V obecné rovině, jak bylo již v předchozí sekci naznačeno, je vhodné před začátkem školení, ale i v jeho průběhu předávat informace laické i odborné veřejnosti o tom, jaké školení je v nabídce a jak je zacílené. Předkládání informací pouze jedním způsobem (př. pomocí letáků) by bylo málo efektivní, neboť bychom oslovili malou skupinu občanů, což by pravděpodobně nebylo dostačující a vyvinuté úsilí by se nesečkalo s dostatečnou odezvou.

Osvědčeným způsobem předávání informací se jeví také sdílení informací o existenci nabízeného školení mezi samotnými zájemci a potenciaálními účastníky, kteří o něm už vědí a budou jej šířit v okruhu svých známých. Tím vznikne větší šance a potenciál, že o vzdělávání budou informováni hlavně ti, kterých se téma sdílené péče bezprostředně dotýká, ale netuší, jak začít nebo na koho se obrátit.

V průběhu školení se dá očekávat, že efektivita tohoto předávání informací ještě vzroste, a to na základě osobní zkušenosti prvních účastníků školení.

K tomu, aby se o vzdělávání pečující veřejnosti dozvědělo co nejvíce zájemců, bude průběžně vyvíjeno úsilí různými směry. Je nutné spolupracovat se všemi odvětvími, kde by se zájemci o vzdělávání pro pečující veřejnost mohli pohybovat.

Koho oslovit:

- sociální služby mateřské organizace (domov pro seniory, pečovatelská služba, odlehčovací služba)
- místní organizace pracující s cílovou skupinou školení (Centrum denních služeb – pracoviště odborného poradenství, denní stacionář, půjčovna kompenzačních pomůcek)
- místní agentury domácí zdravotní péče (HOME CARE)
- místní úřady pracující s cílovou skupinou školení (úřad práce a odbor sociálních věcí na městském úřadě)

- starosty a starostky spádové oblasti
- prodejny se zdravotními a kompenzačními pomůckami
- místní nemocnici
- praktické lékaře
- dobrovolníky
- klub seniorů
- církve
- městskou hromadnou dopravu
- místní tisk

4.1.4 PRÁCE V TERÉNU A OSLOVENÍ PEČUJÍCÍCH

V úzké návaznosti na terén je velmi důležité oslovit sociální pracovníce pečovatelské služby a tím maximálně využít příležitost k osvětě pečující veřejnosti.

Primární význam sociálních pracovníků v terénu spočívá z našeho pohledu v tom, že budou při výkonu práce informovat rodinné příslušníky svých klientů o nabídce školení a předají jim propagační materiál s ucelenými údaji. Nepředpokládá se, že by se osobně podílely na předávání teoretických či praktických dovedností více detailně. Spíše lze očekávat, že osvěta v konečném důsledku zvýší celkovou kvalitu poskytované péče a zefektivní komunikaci mezi zainteresovanými.

Podobným způsobem je důležité oslovit dobrovolníky a známé, kteří mají osobnostní předpoklady, čas, prostor i chuť být nápomocni při péči o cílovou skupinu a chtějí proniknout do podstaty sdílené péče, potažmo najít její uplatnění v praxi.

4.1.5 PROSTORY A VYBAVENÍ PRO VZDĚLÁVÁNÍ PEČUJÍCÍ VEŘEJNOSTI

V rámci plánování realizace školení je potřeba vymezit vhodné prostory a vybavení jak pro teoretickou část školení, tak pro praktickou část školení.

Je potřeba zaměřit se na to, čemu by při výběru měla být věnována pozornost, a které pomůcky při praktických ukázkách využít.

Seznam pro teoretickou část školení

Vhodné prostory:

- odpovídající velikost konkrétního prostoru
- použít (pokud možno) prostor s dostatkem denního světla a čerstvého vzduchu
- mít v dosahu (pokud možno) kuchyňský kout nebo alespoň nějaký koutek pro uvaření kávy a čaje + občerstvení v podobě sušenek apod.
- mít v blízkosti dostupné WC

Technické vybavení:

- dataprojektor a plátno na promítání
- notebook
- flipchart (na psaní)

Vybavení lektora:

- doprovodná PPT prezentace
- brožura vytvořená metodiky/čkami sdílené péče s názvem „Příručka pro pečující“ a její příloha „Síť dostupných služeb v Mariánských Lázních a okolí“

Seznam pro praktickou část školení

Vhodné prostory:

- vybavený jednolůžkový pokoj (v našem případě v prostorách služby DS)

Pomůcky zakoupené z projektu k názorným ukázkám:

- skládací zvedák pro transport imobilních osob včetně dvou typů koupacího vaku
- multifunkční seniorské křeslo s příslušenstvím (odnímatelná jídelní deska, fixační pás, držák sáčku na moč, pratelný a snímatelný potah)
- čistička vzduchu včetně vonných polštářků

Vybavení zapůjčené k názorným ukázkám ze služby DS:

- polohovací lůžko s hrazdičkou
- polohovací pomůcky
- vanička na mytí hlavy
- pomůcky pro sebeobsluhu při stravování
- přenosný nástavec na WC

4.1.6 PŘÍRUČKA PRO PEČUJÍCÍ A SÍŤ DOSTUPNÝCH SLUŽEB

Brožura s názvem „Příručka pro pečující“ bude sepsána metodiky/čkami sdílené péče především jako doprovodný materiál ke školení. Má však sloužit nejen ke shrnutí látky ze školení, ale i k získání potřebných informací během krátké doby bez lektora v případě, že by se někteří jedinci, ač by třeba chtěli, nemohli z jakýchkoli důvodů školení osobně zúčastnit.

Příručka proto bude přístupná během samotného školení i po jeho skončení na webových stránkách realizátora projektu www.dsml.cz. Účastníci školení jí budou dostávat v tištěné podobě.

Jak název napovídá, jedná se o příručku určenou pečujícím, kteří se chtějí zorientovat v oblasti:

- **komunikační a jiné dovednosti** (základní potřeby, demence, aktivizace, komunikace, péče o pečující)
- **každodenní péče a různé pomůcky** (inkontinence, inkontinenční pomůcky, proleženiny, polohování, polohovací pomůcky, hygiena, výživa a pitný režim, podvýživa, kompenzační pomůcky)
- **něco navíc** (úprava prostředí, kde hledat pomoc a finanční zajištění, zastupování)

Toto základní rozdělení do 3 skupin kopíruje tematické rozdělení příručky, která je koncipována jako přehled na sebe navazujících a souhrnných kapitol. Některá témata jsou zpracována jako „kuchařka“ popisující určité činnosti „krok za krokem“, jiná témata zase

představují jakýsi vhled, jak správně postupovat, čeho se vyvarovat nebo na co klást důraz a další navíc přináší praktické obrázky pro lepší objasnění situace či lepší představu. Pokud byste však o dané problematice chtěli zjistit více, máte na konci některých kapitol možnost následovat související užitečné odkazy nebo na konci brožury čerpat ze seznamu použité literatury a zdrojů.

Brožura je k dispozici [zde](#).

Nedílnou součástí „Příručky pro pečující“ tvoří příloha nazvaná „Sít dostupných služeb v Mariánských Lázních a okolí“, která nepovinným způsobem rozšiřuje povědomí občanů o sociálních a zdravotních službách v Mariánských Lázních a okolí, ev. nejbližší kontaktní místo pro hledanou službu zaměřenou na seniory a osoby se zdravotním postižením.

Cílem přílohy je seskupit do jednoho materiálu služby a revidovat veškeré údaje o dostupných službách, abychom vyseletovaly již zaniklé nebo nově zařazené služby na tomto území. Jde tedy o jejich komplexní aktualizaci (název, adresa, telefon apod.), která bude pro pečující jistě přínosem.

Příloha je k dispozici [zde](#).

4.1.7 PRŮBĚH A OBSAH ŠKOLENÍ

Realizace školení je do značné míry individuální záležitost a ovlivňuje ji mnoho faktorů. Každý realizátor pracuje s jinými výchozími podmínkami. Navíc každý lektor má svůj osobitý styl a používá jiné postupy a techniky.

Je možné nastavit základní praktické parametry pro průběh školení. Samotný obsah školení a způsob předání informací je však v rukou každého lektora.

V následující kapitole budou nabídnuty postupy a forma, které budou použity pro realizaci našich školení.

Postupovat budeme v následujících krocích:

Nejprve lektor připraví školící místnost.

- zabezpečí občerstvení
- odvětrá místnost
- připraví formuláře
- připraví podklady k předání
- připraví pomůcky
- zapojí používané technologie a zkontroluje jejich funkčnost

Individuální osobní přivítání

Je nejlepším prvním krokem. V našem případě je bez problému možné, protože budeme pracovat s malou skupinou.

Organizace

Na úplném začátku je důležité zajistit dostatečné pohodlí a podmínky pro účastníky kurzu a nastavit základní pravidla.

Zajištění pohodlí a vhodných podmínek samozřejmě úzce souvisí s problematikou přednášecí místnosti, které je věnována jiná část této metodiky.

Při školení samotném je pak prvním úkolem lektora zorientovat účastníky v prostoru. Lektor bude informovat o následujícím:

- kde najít toaletu
- kde a v jakém rozsahu je dostupné občerstvení
(I při nedostatku financí je nezbytné zajistit alespoň základní nápoje.)
- kudy vede cesta k čerstvému vzduchu, v případě potřeby
- BOZP

(Lektor bude informovat účastníky o způsobu zajištění bezpečnosti. Za tuto v našem provozu zodpovídají ročně proškolené protipožární hlídky. Zároveň lektor poučí

zúčastněné o prostoru vymezeném pro realizaci školení, a že se nemají pohybovat mimo tento prostor. V případě nutnosti evakuace bude prezenční listina sloužit jako součást seznamu osob v objektu.)

Dalším krokem bude orientace v čase. Tím máme na mysli:

- informace o tom, jak bude školení členěno
(Do kolika bloků bude školení rozděleno a jejich časový rozsah. Ideální je zároveň sdělit, jaké tematiky se budou jednotlivé bloky týkat.)
- informace o počtu, načasování a délce přestávek
- informace o čase konce školení

Následovat bude nastavení základních pravidel jako:

- použití telefonu
(Je vhodné domluvit se na vypnutí vyzvánění. Nutné hovory bychom měli samozřejmě tolerovat, ale je dobré požádat o jejich vyřizování mimo učebnu. Minimalizuje se tak rušení výkladu.)
- odchody mimo učebnu mimo přestávku
(Mimo již zmíněného nutného hovoru by měl být umožněn odchod na toaletu. V případě potřeby odchod na čerstvý vzduch.)
- konzumace jídel a nápojů
(Je dobré povolit konzumaci obojího dle individuálních potřeb. Samozřejmě v rozumné míře. Tím je myšleno, že si účastníci nebudou například vařit kávu mimo přestávku, ale mohou si dojit pro studený nápoj a občerstvit se pochutinami, které mají připravené po ruce.)
- reakce na výklad mimo sjednanou diskusi
(Nejprve bude sděleno, jak a kdy se budou moci účastníci vyjádřit v rámci plánovaného prostoru pro diskusi. Je vhodné umožnit lidem reagovat i v průběhu

výkladu. Je na lektorovi, aby zapracoval komentář konstruktivně do svého výkladu a nedovolil vznik nevhodné (např. příliš dlouhé) diskuse nebo odklon od tématu.)

- práva účastníků

(Zde máme na mysli právo se vyjádřit a právo na vlastní názor, tedy i právo nesouhlasit.)

Náležitosti / administrativa

K řádnému průběhu školení patří i náležitá dávka administrativy. Některé dokumenty je třeba vyřídit v úvodu školení, další pak na jeho závěr.

Na začátku školení budou vyplněny a signovány následující dokumenty:

- Prezenční listina
- Souhlas s užitím osobních údajů
- v našem případě navíc – Žádost o příspěvek na péči z projektu a Čestné prohlášení žadatele o příspěvek. V případě výplaty tohoto příspěvku bude zajištěna jeho výplata. To znamená, že tato výplata bude odsouhlasena kompetentní osobou a bude zajištěna součinností s pokladníkem.

Zahájení školení

Na úplném počátku bude následovat několik dalších formalit:

- uvítání na půdě organizace
- představení organizace
- představení projektu
- představení lektora

(momentální zastávaná pozice v organizaci a projektu; vzdělání; pracovní a praktické zkušenosti)

- představení se jednotlivých účastníků

(Je dobré požádat účastníky i o sdělení jejich motivace k absolvování tohoto školení.)

Prezentace a předání vyhotovených materiálů

Bude předána:

- Příručka pro pečující
- Příloha Síť dostupných služeb v Mariánských lázních a okolí

U obou materiálů bude stručně popsáno k čemu mají posloužit a co obsahují včetně sdělení, že se jedná o dílo zpracované metodiky/čkami sdílené péče.

Předání materiálů zajištěných z jiných zdrojů

Podařilo se nám zajistit dostatečné množství materiálů zabývajících se rovněž problematikou sdílené péče. Jedná se většinou o brožury. Tyto budou přidány k naší vlastní tvorbě jako jakýsi bonus. Jejich obsah nebudeme představovat.

Školení samotné – viz. Obsah školení na str. 33

Evaluace

Bude vyplněn Formulář Zpětná vazba k absolvování neformálního školení pečující veřejnosti. Navíc je plánováno dát prostor pro ústní hodnocení a sdělení postřehů a připomínek účastníků.

Předání osvědčení

Každý účastník obdrží Osvědčení o absolvování neformálního školení pečující veřejnosti v oblasti „Komunikační a aktivizační dovednosti při péči o blízké“ a podepíše formulář potvrzující jeho převzetí.

Zakončení školení a rozloučení

Na závěr proběhne krátké oficiální zakončení školení s poděkováním za účast a spoluvytvoření jeho průběhu.

Rovněž bude nabídnuta další spolupráce a podpora při řešení osobních potřeb absolventů při péči o blízké.

Nakonec budou absolventi osloveni ohledně možnosti další vzájemné spolupráce při rozvoji sdílené péče v naší lokalitě.

Na úplný závěr se lektor se všemi účastníky školení jednotlivě rozloučí. Při práci s neformálními pečujícími považujeme za důležité, nejen popřát jim mnoho sil a štěstí, ale i vyjádřit respekt a ocenění toho, co pro své blízké dělají. V tomto duchu bude tedy finální rozloučení lektora s jednotlivými absolventy probíhat.

Je velice těžké, ba až nemožné, zpracovat přesný návod na tvorbu obsahu školení a předání informací o školené tematice. Jedná se o individuální práci lektora a je pouze na něm, jak bude postupovat.

Obsah školení

Postup zvolený pro školení „Komunikační a aktivizační dovednosti při péči o blízké“

Pro zprostředkování a předání informací jsem zvolila kombinaci několika technik. Samotný výklad bude podpořen a doplněn:

- PPT prezentací
- použitím flipchartu
- použitím ukázkových materiálů – pomůcky pro různé typy aktivizace, pomůcky pro komunikaci a další
- ukázkami vybrané odborné literatury

Záměrem lektora bude, pracovat co nejvíce s konkrétní kazuistikou účastníků. Souběžně s výkladem tematiky v obecné rovině se bude v maximální možné míře zabývat problémy, se kterými se účastníci potýkají.

Lektor bude používat modelové situace účastníků k objasnění dané problematiky jako takové. Použije i modelové situace z vlastní praxe.

V případě intenzivní práce s konkrétní problematikou jednotlivých účastníků je důležité nějakým způsobem zajistit, aby byly při všech školeních předány jednotné základní informace.

Proto bude vytvořeno pevné jádro školení. Bude se jednat o soubor konkrétních základních informací ke každé dané problematice. Tyto informace budou předány na každém školení a vždy stejné, s poukazem na jejich širší pojednání v Příručce pro pečující.

Zároveň budou tvořit i základ PPT prezentace. Vznikne tedy jakási páteř školení. To zajistí stejnou základní kvalitu všech školení a také pomůže s udržením linky výkladu.

Jako podklad bude sloužit Příručka pro pečující. Při školení bude zachována stejná struktura, jaká je použita v příručce.

To znamená, že obsah školení bude rozčleněn do pěti základních bloků.

Jde o tematiku:

- Základní potřeby
- Demence
- Aktivizace
- Komunikace
- Péče o pečující

Tyto bloky pak budou, oproti obsahu příručky, doplněny ještě o samostatný blok pojednávající tematiku Sdílené péče. Tato část bude umístěna jako první. Měla by účastníky informovat nejen o dané tematice, ale i o záměru realizovaných školení.

Po této úvodní části budou následovat ostatní problematiky. Jejich pořadí a rozsah pojednání (kromě zmiňovaného pevného jádra) budou uzpůsobeny podle konkrétních modelových situací účastníků školení.

Na závěr bude umístěn prostor pro finální diskusi.

Postup zvolený pro školení s názvem „Využití různých pomůcek při péči o blízké“

Oblast tohoto školení bude rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické.

V teoretické části lektor/ka s účastníky projde hlavní pilíře společného setkání.

Po vyřízení formálních záležitostí začne s výkladem, který se bude opírat o doprovodnou PPT prezentaci a brožuru „Příručka pro pečující“.

Okruhy témat:

- **sdílená péče** (vysvětlení způsobu péče a principu vzájemného sdílení mezi laiky a profesionály, podpora pečujících, nabídka potřebných informací)
- **poškození pohybového aparátu a jak se mu bránit** (pečování a poškození pohybového aparátu, rizikové faktory vzniku poškození, poruchy pohybového aparátu, prevence)
- **imobilita a její důsledky** (imobilita, vliv imobility na oběhový systém, vliv imobility na pohybový systém, vliv imobility na trávicí systém, vliv imobility na kůži, psychosociální reakce na imobilitu, jak zabránit důsledkům imobility)
- **seznámení se se správnými technikami a postupy při práci s imobilním člověkem** (polohování, manipulace, postupy při změně polohy)
- **výživa, pitný režim a podvýživa**
- **specifika vybraných onemocnění** (lidé s Parkinsonovou chorobou, lidé s Alzheimerovou chorobou, lidé po cévní mozkové příhodě)
- **usnadnění práce pomocí pomůcek** (polohovací pomůcky, inkontinence a inkontinenční pomůcky, kompenzační a protetické pomůcky – jejich rozdělení a využití, správný výběr pomůcky, financování daných pomůcek a firmy v ČR)

- **možnost zapojení terénních a ambulantních, ev. pobytových služeb** (tísňová péče, pečovatelská služba, osobní asistence, denní stacionář, domácí zdravotní péče, mobilní hospic, odlehčovací služba)
- **pomoc a finanční zajištění** (poradenství a spolupráce se sociální či zdravotnickou službou, dávky pro finanční zajištění v péči o blízké)

K výkladu o správných technikách a postupech při práci budou přehrány 3 krátké videoukázky.

Některá témata mohou být dle času a zájmu té které skupiny účastníků více detailně rozvedena nebo naopak zkrácena, aby byly laickým pečujícím dostatečně zodpovězeny důležité otázky a díky tomu i naplněny jejich potřeby vztahující se k dané problematice.

Praktická část bude probíhat na jednolůžkovém pokoji se základním vybavením. Zde budou účastníci na figuríně aktivně:

- seznámeni s funkcemi polohovacího lůžka
- seznámeni s technikami správné manipulace s klientem
- vyzkouší si techniky polohování

Účastníci si budou moci na vlastní kůži osahat a vyzkoušet rozličné pomůcky – určené ke stravování, polohování, hygieně na lůžku a inkontinenci. Zjistí, jaké tvary a typy pomůcek existují, jak se liší mezi výrobci, v údržbě materiálů, jakou mají povrchovou úpravu (např. možnost praní, desinfikování, omyvatelnost, voděodolnost, prodyšnost, antibakteriální provedení ...) apod.

Účastníkům bude také názorně předvedena práce s pomůckami zakoupenými z projektových prostředků, a to variabilita užití, způsob obsluhy a osvědčené typy z praxe usnadňující péči o blízké. Konkrétně bude řeč o:

- multifunkčním seniorským křesle Gavota G se stavitelnými područkami, kolečky a bohatým příslušenstvím od české firmy Jech

- skládacím zvedáku pro transport imobilních osob značky Urban od francouzské firmy Scaleo Medical, který má odlehčenou hliníkovou konstrukci a svou praktičností se dobře hodí na domácí ošetřování
- antibakteriální čističe vzduchu značky Aeroquard mini od švýcarské firmy Lux

Díky vstřícnosti firmy Bella Bohemia s.r.o. obdrží účastníci dle vlastní volby vzorkové balení „Seni box“ s inkontinenčními absorpčními kalhotkami z řady Seni active nebo plenkovými kalhotkami z řady Seni classic, pečující kosmetiku Seni care a užitečné informační materiály.

Poznamenané nelze chápat jako vyčerpávající zdroj informací k různým pomůckám, ale s ohledem na relativně krátký čas vymezený tomuto školení (celkem 4 hodiny) spíše jako nástin základních okruhů dotýkajících se dané problematiky, tedy péče o blízké. Témata jsou rozložena tak, aby se každý účastník školení dokázal rychle zorientovat a získal základní přehled o důležitých skutečnostech, které jsou nedílnou součástí činnosti každého pečujícího. Na základě teoretických východisek a praktických doporučení by si měl účastník ujasnit, na koho se může obrátit, jaké možnosti v dané situaci má apod.

4.1.8 IMPLEMENTACE SDÍLENÉ PÉČE V POBYTOVÉ SLUŽBĚ DS

Systematické zavádění sdílené péče do pobytové služby je dlouhodobý a velmi citlivý proces.

Cílem sdílené péče v pobytové sociální službě je otevřenost vůči pečovatelské veřejnosti s nabídkou metodické pomoci při zajišťování péče.

Nelze však tvrdit, že by sdílená péče jinou formou ve službě DS dosud nefungovala vůbec. Ke klientům pravidelně dochází rodinní příslušníci a z vlastního zájmu v době návštěvy se podílí na jejich péči. Činí tak zcela přirozeně z lásky a úcty ke svým blízkým, což má samozřejmě blahodárný vliv na uspokojování vyšších potřeb a celkovou spokojenost uživatelů služby DS.

Na druhou stranu se také v praxi stává, že laičtí pečující, ač s nejlepším vědomím a svědomím se snaží svému blízkému pomoci a být mu oporou, z důvodu neznalosti správných metod sociální práce se tomu tak neděje. V takové chvíli se všechny zúčastněné strany (včetně klienta) mohou zcela zbytečně trápit. Nepříjemná atmosféra může navíc negativně ovlivnit jejich vzájemné vztahy.

Předejít tomu lze uplatněním způsobu péče založeného na principu vzájemného doplnění, prolínání a sdílení péče laiků – neformálních pečujících a profesionálů – formálních pečujících.

Stěžejní roli tady mají metodici/čky sdílené péče, kteří/ré povedou a budou motivovat jak laické pečující, tak pracovníky v sociálních službách. Stanou se tedy pomyslnými mosty a koordinátory v prolínání a sdílení péče laiků a profesionálů při řešení konkrétních situací. V praxi to znamená, že neformální pečující metodik/čka seznámí s přínosy sdílené péče a v případě zájmu s nimi spolu s ostatním personálem DS budou systematicky pracovat – vést je k využívání různých validačních či manipulačních technik, konzultovat s nimi individuální situace a společně hledat nejlepší možná řešení.

Tento přístup bude vyžadovat dobré komunikační schopnosti a trpělivost nejen metodiků/ček sdílené péče, ale i ostatního kompetentního personálu sociální služby, který neformálním pečujícím srozumitelně vysvětlí, jak mohou správně pomoci. Konstruktivní a jednotný přístup pak přinese svoje ovoce a stane se zcela běžnou každodenní záležitostí života uživatelů.

4.1.9 MOŽNÁ RIZIKA PŘI REALIZACI

Rizika v tomto případě představují potenciální negativní vývoj z důvodu konkrétních příčin, jež mohou v budoucnosti nastat.

Možná rizika je důležité správně definovat. Tímto krokem se lze totiž vyhnout improvizacím a chybným rozhodnutím (zvýší se šance, jak se s budoucími riziky dobře vypořádat a jak předejít jejich následkům).

Definovaná rizika, která by mohla ohrozit zavádění sdílené péče:

riziko 1: špatný odhad finančního rozpočtu z důvodu nezapočítání možného nárůstu výdajů v průběhu realizace implementačního plánu

opatření pro snížení rizika: stanovení reálného rozpočtu s adekvátní finanční rezervou a strukturou cash-flow na základě závazných lhůt a cen za práci, zboží, služby + jejich proplácení

riziko 2: chyba v projektování, tj. chyba v návrhovém řešení realizace implementačního plánu sdílené péče v konkrétním místě a čase

opatření pro snížení rizika: provést řádnou analýzu možného vývoje služby DS a zohlednit možné varianty v řešení

riziko 3: nedostatečná personální kapacita pro zajištění implementace sdílené péče, nedostatečně obsazený realizační tým (tzn., že počet členů realizačního týmu neodpovídá rozsahu realizovaných činností) nebo nedostatečná časová kapacita členů realizačního týmu pro realizaci implementace sdílené péče (např. z důvodu časového vytížení jinou agendou)

opatření pro snížení rizika: včasné plánování potřebné personální kapacity pro realizaci jednotlivých činností, včasné obsazení jednotlivých prac. pozic v rámci organizační struktury; v případě potřeby vyvinout větší tlak na užší vedení, gestora realizace apod. / případně zajištění potřebné kapacity externě; harmonogram činností a personální potřeby plánovat tak, aby zahrnovaly dobu potřebnou pro změnu včetně plynulé návaznosti v uspořádání (provozní řád)

riziko 4: nedostatečné řízení a koordinace jednotlivých členů realizačního týmu, pomalé rozhodování a schvalování

opatření pro snížení rizika: sestavení funkčního týmu – stanovení jasných a adresných odpovědností osobám na jednotlivých pozicích; obsazení pozic organizační struktury kompetentními osobami; nastavení termínů pro realizaci jednotlivých činností; sledování a kontrola celého procesu, vyhodnocování strategie a nových rizik

riziko 5: časté změny v realizačním týmu vedoucí např. k nedostatečné kontinuitě práce, zpoždění a méně kvalitním výstupům

opatření pro snížení rizika: obsazení jednotlivých prac. pozic v rámci organizační struktury implementačního plánu nejvhodnějšími (kvalitními) osobami; v případě změny zajištění adekvátního nástupce + adekvátní dokumentace postupu k realizaci pro zajištění kontinuity v případě změn

riziko 6: prosazování vlastních zájmů bez ohledu na stanovené cíle, případně chybějící ochota ke spolupráci a hledání společného řešení včetně rizika přebírání kompetencí

opatření pro snížení rizika: projednání implementačního plánu se všemi zainteresovanými s vyvozením důsledků, v případě potřeby řešit situaci s užším vedením, gestorem realizace apod.

riziko 7: neplnění termínů realizace implementačního plánu nebo jednotlivých činností

opatření pro snížení rizika: realistické nastavení doby trvání a termínu realizace jednotlivých částí harmonogramu, průběžné vyhodnocování realizace implementačního plánu, plnění harmonogramu a reálnosti splnění nastavených termínů, v případě potřeby revize a úprava harmonogramu; navýšení čerpání finančních prostředků, které by umožnily zajistit zkušené odborníky pro oblast řízení kvality a pro překlenutí doby neobsazených pozic

riziko 8: nevhodné prostory pro teoretickou nebo praktickou část školení z různých příčin

opatření pro snížení rizika: vyjednání jednoho z předběžně vytipovaných náhradních prostor u některého z participujících subjektů; zohlednění časové a finanční dostupnosti

riziko 9: pomůcky pořizované pro potřeby školení nedorazí včas

opatření pro snížení rizika: zapůjčení předváděcí pomůcky od dodavatelské firmy, případně dočasné zapůjčení pomůcky s podobným využitím z provozu sociální služby DS, ev. zapůjčení v půjčkovně kompenzačních pomůcek

riziko 10: nenaplnění počtu účastníků neformálního školení

opatření pro snížení rizika: spolupráce na publicitě s participujícími subjekty, propagace vzdělávání před i během školení, poskytování příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby

riziko 11: změna zástupců zřizovatele a možná nedostatečná podpora realizace implementačních plánů z jejich strany / možná změna priorit v oblasti rozvoje

opatření pro snížení rizika: informování zástupců zřizovatele o důvodech a potřebnosti realizace a implementace sdílené péče / v případě změny zástupců zřizovatele včasné představení a informování o realizaci strategického rámce

riziko 12: neprosazení implementace sdílené péče jako trvalého kvalitativního parametru z různých důvodů

opatření pro snížení rizika: přednesení přesvědčivého výsledku a zřejmých přínosů sdílené péče, vhodné zapracování do agendy kompetentních pracovníků jako metodický nástroj

Z objektivního hlediska není možné sestavit seznam všech nebezpečí, která výrazně ovlivní úspěch záměru. Je však nutné s nimi počítat a nebýt zaskočen. Navíc skupina rizik se bude vždy lišit podle individuálních možností a podmínek daného realizátora.

Druhá část

ZHODNOCENÍ NEFORMÁLNÍHO ŠKOLENÍ

4.2.1 ZPĚTNÁ VAZBA ÚČASTNÍKŮ K ABSOLVOVÁNÍ NEFORMÁLNÍHO ŠKOLENÍ

Hodnocení školení je nedílnou součástí vzdělávání a zároveň nástrojem ke zvyšování efektivity a přínosu přednášek.

Hodnocení neboli evaluace má svoje opodstatnění a slouží jako:

- zpětná vazba od účastníků
- cesta manifestace názoru
- způsob ocenění
- ochrana před budoucími možnými chybami
- impuls ke změnám
- věcný a doložitelný doklad
- zveřejnitelný nástroj marketingu a public relations (vždy jen se souhlasem účastníka)
- podklad pro další nabídku vzdělávání

4.2.1.1 Písemná evaluace – dotazníkové šetření

V praxi lze využít mnoha různých měřitelných forem evaluace. Pro toto vyhodnocení vzdělávání bylo využito nejčastější formy a tou je **dotazník**. Účastníci jej vyplnili bezprostředně po akci, aby vyjádřili svůj názor pomocí bodové škály ve strukturovaných otázkách a dále i volným písemným vyjádřením daných ukazatelů. Bodové spektrum mělo vzestupnou hodnotu od nejmenší známky 1 jako nejlepší až po nejvyšší známku 5 jako nejhorší.

Výhodou dotazníků jsou strukturované odpovědi, které jsou k dispozici v písemné podobě a dotazovaný se k nim může kdykoliv vrátit. Výstupy z dotazníků lze porovnat v čase a zjistit v čem nastal posun. Nevýhodou naopak je, že otázky musí být dobře formulované k tomu, aby měly nějakou vypovídající hodnotu. Navíc je potřeba si ještě uvědomit, že mnoho firem chce po lidech vyplnit dotazníky, proto to může některé účastníky vzdělávání obtěžovat.

Důležité je, aby vždy v dotazníku bylo nejen bodové hodnocení daných ukazatelů, ale i písemné vyjádření hodnotitele.

Evaluace má přinést základní průřezový přehled ze vzdělávání laických pečovatelů, proto výsledky dotazníků budou mít monitorovací hodnotu – mohou tedy být využity jednotlivě.

Vzhledem k tomu, že charakter výsledků je u obou školení stejný, došlo k posouzení míry podobnosti matric v jednotlivých měřeních a zároveň tak bylo možné zhodnotit využitelnost těchto dat i srovnáním výsledků mezi oběma oblastmi školení, kterými byly „Využití různých pomůcek při péči o blízké“ a „Komunikační a aktivizační dovednosti při péči o blízké“.

Předpokládaná hypotéza:

H 1: Účastníci školení potřebují ucelené informace z oblasti sdílené péče a péče o svého blízkého.

Celkový počet rozdaných dotazníků byl 57, z toho 26 na oblast pomůcek a 31 na oblast komunikace a aktivizace. Vrátilo se jich celkem 50 s tím, že 22 bylo na oblast pomůcek a 28 na oblast komunikace a aktivizace. Návratnost po vyčištění souboru tak činila 84,6 % na oblast pomůcek a 90,3 % na oblast komunikace a aktivizace.

Oblast školení „Využití různých pomůcek při péči o blízké“

Z výsledků uvedených v dotaznících vyplývá:

- většina respondentů byla spokojena s příručkou a dalšími materiály ke kurzu, konkr. 20 z 22 respondentů hodnotilo známkou nejlepší 1, 2 respondenti známkou 2
- 18 z 22 respondentů hodnotilo prostředí (učebnu + vybavení aj.) kladně, tedy nejlepší známkou 1, 2 respondenti známkou 2 a 2 respondenti známkou 3
- všichni – tedy 22 respondentů bylo spokojeno s organizací kurzu, zvolili známku 1
- 20 z 22 respondentů obodovalo celkové hodnocení kurzu nejlepší známkou 1, 2 respondenti známkou 2
- kladnou odpověď s nejlepším hodnocením 1 zaškrtnulo 100 % respondentů při posuzování lektora VH

- z probraných okruhů témat byly jako nejpřínosnější hodnoceny pomůcky obecně, a to celkem 10-ti respondenty; pro 7 respondentů bylo nejpřínosnější vše; další 2 nejpřínosněji hodnotili informace o sdílené péči a u 2 respondentů bylo vyzdvihnuto jako nejpřínosnější po jednom hlase téma ochrany pohybového aparátu a techniky polohování
- celkem 2 respondenty příliš nezaujali protetické pomůcky, ostatní se nevyjádřili
- místnost s možností větrat okny by uvítali 2 respondenti, ostatní nekomentovali
- k otázce co by chtěli respondenti dodat, měřitelný údaj není, ale jednalo se o vyjádření poděkování, spokojenosti a sympatií

Oblast školení „Komunikační a aktivizační dovednosti při péči o blízké“

Z výsledků uvedených v dotaznících vyplývá:

- 27 respondentů hodnotilo příručku a další materiály ke kurzu nejlepší známkou 1; 1 respondent se nevyjádřil
- 20 z 27 respondentů hodnotilo prostředí (učebnu + vybavení aj.) opět nejlepší známkou 1; 5 respondentů známkou 2; 2 respondenti známkou 3 a 1 respondent se nevyjádřil
- všech 28 respondentů bylo spokojeno s organizací kurzu, což stvrdili známkou 1
- 28 respondentů obodovalo celkové hodnocení kurzu rovněž nejlepší známkou 1
- Lektora LV hodnotilo kladnou odpovědí se známkou 1 všech 28 respondentů
- z probraných okruhů témat byla pro 10 respondentů jako nejpřínosnější hodnocena všechna témata; pro 4 respondenty byly nejpřínosnější osobní zážitky lektora a účastníků a u 3 respondentů bylo vyzdvihnuto jako nejpřínosnější po jednom hlase téma péče o pečující, aktivizace a komunikace
- celkem 1 respondenta příliš nezaujala Bazální stimulace, ostatní se nevyjádřili
- místnost s možností větrat okny by uvítalo 5 respondentů, ostatní nekomentovali

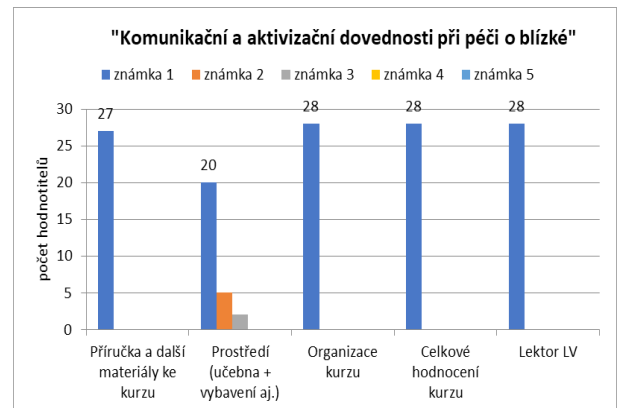
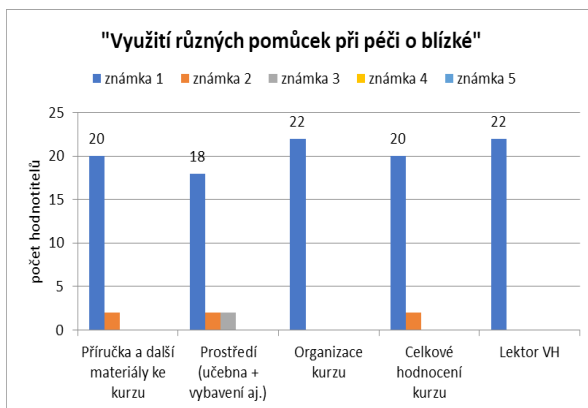
- u otázky co by chtěli respondenti dodat, nešlo vyhodnotit měřitelný údaj, ale jednalo se o vyjádření poděkování, chvály a zájmu o pokračování.

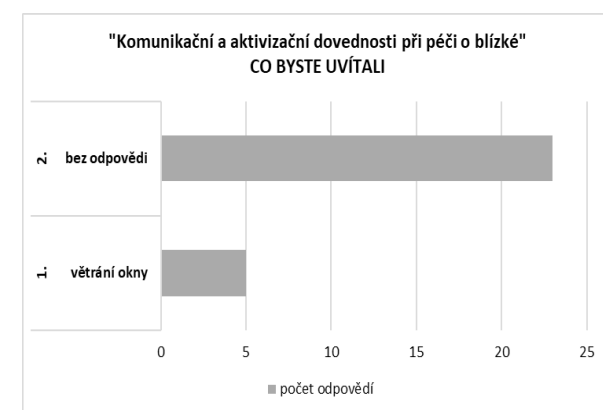
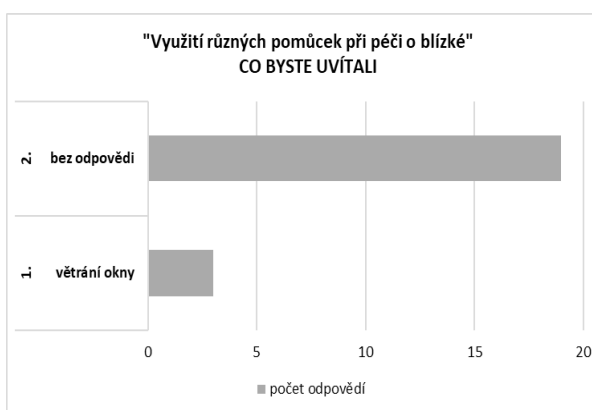
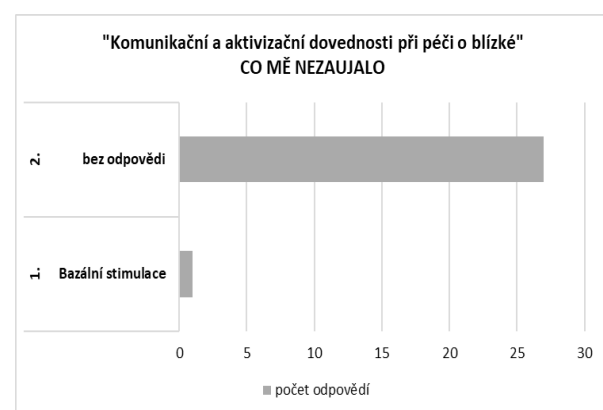
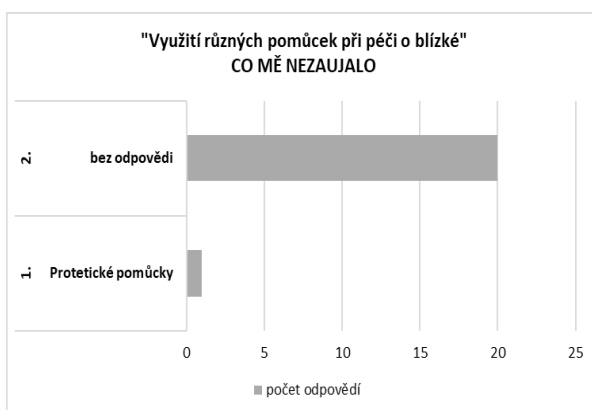
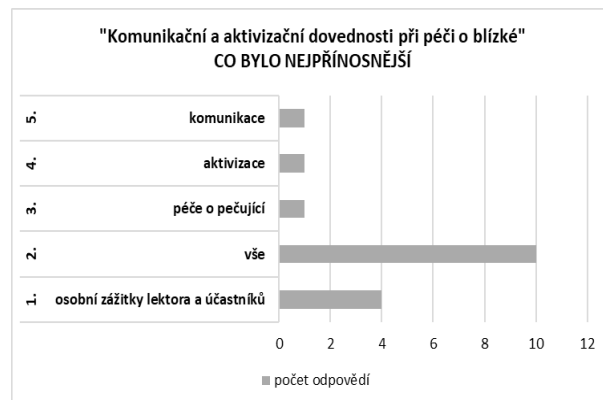
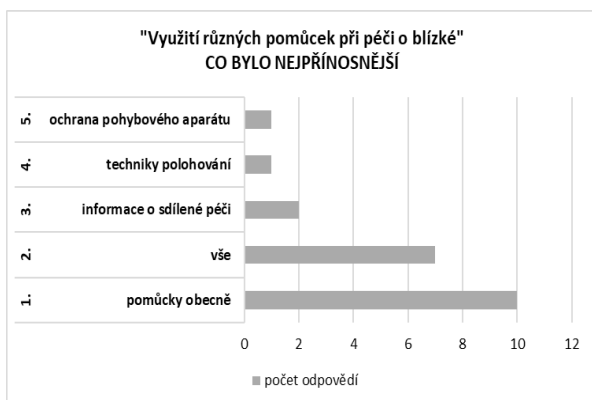
V souvislosti se stanoveným cílem byla formulována hypotéza s následujícím výsledkem:

H 1: V obou oblastech školení z odpovědí vyplynulo, že účastníci / respondenti skutečně neměli dostatek informací co je sdílená péče a potřebovali doplnit informace o tom, jak lépe nebo správně pečovat o svého blízkého. Hypotéza se tedy v obou oblastech školení potvrdila. Účastníci svými odpověďmi přiznali, že školení bylo přínosné.

Po převedení výsledků do grafů, je zřetelně vidět, jak se respondenti v obou oblastech školení vyjádřili. Vypovídající hodnoty jsou po srovnání dosti podobné.

Výsledná hodnocení evaluačních otázek školení jsou zobrazena ve sloupcových grafech:

Na vzdělávací výsledky má vliv celé spektrum různých faktorů. K těmto faktorům však není dostatek informací, neboť výsledky okolností nebyly v tomto směru sbírány. Dosavadním přístupem se vnější či rodinné faktory dají charakterizovat ještě rozbořením rozhovorů.

4.2.1.2 Ústní evaluace – rozhovory

Cílem rozhovorů bylo popsat, jaké jsou zkušenosti neformálně pečujících a co jim jejich situace komplikuje. Porozuměním jejich situace a pojmenováním konkrétních problémů hledat řešení těchto problémů i celkovou pozitivní změnu.

Ústní evaluace je velmi účinným zdrojem zpětné vazby. Je sice hůře hodnotitelná a v podstatě ji nelze zdokumentovat, ale pro účastníky školení bývá příjemnější a přirozenější.

Rovněž objem sděleného je v případě ústního hodnocení zpravidla větší, takže lektor obdrží obsáhlejší a detailnější soubor informací.

Z tohoto důvodu bude použita kombinace písemné evaluace (exaktně zhodnotitelná; existuje fyzický záznam ve formě formuláře) a evaluace ústní (širší spektrum hodnocených parametrů; obsáhlejší zdroj informací).

Výsledky ústního hodnocení se budou do jisté míry překrývat s výstupy písemné evaluace.

K těmto formám hodnocení bude ještě přidružena průběžná evaluace.

V tomto případě se jedná o práci lektora se skupinou. Použitím cílených technik a z průběžných reakcí účastníků si lektor tvoří spektrální obraz o průběhu školení. Získává informace o úspěšnosti, účinnosti a prospěšnosti předávání informací.

Pro tuto formu evaluace nebude vytvořena metodika, protože je zcela závislá na individuálním rozhodnutí a provedení lektora a slouží v první řadě jeho potřebám.

Zvolený postup při použití ústní evaluace

Základem bude závěrečná diskuse. V jejím průběhu bude účastníkům dána příležitost vyjádřit svůj vlastní názor na v podstatě cokoliv, v souvislosti se školením, a zhodnotit momentální pocity.

Výsledky ústní evaluace

Pozitivně hodnocené:

- realizace školení pro neformální pečující a školení samotné
- problematika sdílené péče jako taková
- fakt, že se jí někdo v lokalitě cíleně a profesionálně zabývá
- zkušenosti lektora.; vlastní kazuistiky; skutečné příběhy z praxe a z nich získaná zkušenost
- zjištění, že nejsou účastníci sami, kdo se potýká s náročnou životní situací
- zjištění, že nejen ostatní neformální pečující, ale i profesionální pečující musí denně hledat řešení nejrůznějších situací, které v průběhu péče nastanou
- zájem o pomoc se zabezpečení potřeb jejich blízkých ze strany profesionálních pečujících
- zájem o jejich vlastní potřeby ze strany profesionálů, tedy problematika péče o pečující
- uvědomění si existujícího altruismu vlastního i dalších účastníků
- uvědomění si důležitosti altruismu laického i profesionálního

Negativně hodnocené:

- špatná větratelnost učebny
- nedostatečný časový rozsah školení
- fakt, že se jedná pouze o jednorázové školení

4.2.2 PŘEDPOKLAD O UDRŽITELNOSTI SDÍLENÉ PÉČE

Sdílená péče je přirozenou a nedílnou součástí péče jako takové. V jisté míře existuje a probíhá samovolně i bez cíleného zavádění systémem.

Při úvahách o sdílené péči si většinou všímáme pouze části spektra subjektů, které se na ní podílejí. Za součástí sdílené péče považujeme standardně především neformální a formální pečující, kteří společně zajišťují základní péči. Jejich spolupráci pak za sdílenou péči samotnou.

Problematika zajištění sdílené péče je však podstatně obsáhlejší. Při důkladnějším zkoumání si uvědomíme, že spektrum subjektů podílejících se na úspěšném zabezpečení člověka, který se ocitl v obtížné sociální situaci, je daleko širší.

Přímá péče a zabezpečení potřeb je samozřejmě naprostým základem, ale je těžko úspěšně realizovatelná bez patřičných podmínek. Na zabezpečení těchto podmínek se pak podílejí další složky. Dostatečná kapacita kvalitních profesionálních sociálních služeb, zdravotnické péče, dostupnost kompenzačních pomůcek (prodejny a půjčovny) a podpora financování domácí péče formou různých dávek a příspěvků jsou nedílnou součástí realizace péče.

Na zabezpečení potřeb jedince se tak přímo podílejí nejen nejbližší okolí a sociální a zdravotnické služby, ale i zřizovatelé služeb, různé úřady a ministerstva, potažmo tedy stát. Stejně tak, občané jsou jako plátcí daně přímou součástí tohoto celku.

Bez patřičného fungování a funkční součinnosti všech těchto složek, je rozvoj sdílené péče obtížný.

4.2.3 PODPORA A ROZVOJ SDÍLENÉ PÉČE V LOKALITĚ MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Při počátečních depistážích v provozu DS bylo zjištěno, že nezanedbatelná část blízkého okolí našich klientů se nějakým způsobem podílí na péči o své blízké. Přesto, že jsou tyto klienty 24 hodinové pobytové služby, různými způsoby se snaží spoluzajistit prospívání svých blízkých. Způsoby podpory jsou různé. Většinou se jedná o různé formy zajišťování materiálních a sociálních potřeb.

V tomto případě je základní péče plně pokrývána profesionály a péče neformálních pečujících má spíše nadstavbový charakter.

V případě péče v domácím prostředí je v naší oblasti většina zátěže na neformálních pečujících a profesionální péče je podpůrná. Její participace je ovšem často stěžejní a bez dostatečného zabezpečení této podpory je domácí péče nemožná.

Vzhledem k dlouhodobé tendenci a potřebě navýšit objem domácí péče, je další lokální i systémový rozvoj sdílené péče a její podpory zásadní a do budoucna nezbytný.

K podpoře již existující sdílené péče a udržení jejího celkového rozvoje v lokalitě jsou plánovány následující kroky:

Individuální podpora neprofesionálních pečujících

Na základě výstupů projektu bude rozšířena přímá podpora neformálních pečujících. V řešení a zvládnání konkrétních vlastních situací je budou podporovat v první řadě sociální pracovníce organizace, a to především v oblasti komunikace. V závislosti na kvalifikaci a kompetencích pak bude zapojena vedoucí pečovatelek a podle možnosti i pracovníci přímé péče. Tito budou zajišťovat podporu a poradenství v oblasti kompenzačních pomůcek.

Celková podpora by měla mít formu kombinace základního sociálního poradenství a cíleného individuálního poradenství.

Podpora sdílené péče v provozu DS

Sociální pracovníce a personál přímé péče se budou snažit o motivaci okolí klientů ke spolupráci při poskytování péče. Budou je podporovat a snažit se o maximální možnou spolupráci.

Podpora sdílené péče formou její prezentace a propagace

Organizace bude myšlenku Sdílené péče a jejího rozvoje nadále zveřejňovat na webu organizace. Veřejnost bude informována o aktualitách a rovněž aktivitách souvisejících s touto problematikou.

Rozvoj spolupráce s ostatními sociálními službami v lokalitě při podpoře neformálních pečujících

Bude vyvinuta snaha o zlepšení komunikace mezi stávajícími sociálními službami v lokalitě. Bude stanovena společná, synchronní a cílená podpora neformálních pečujících.

Rozvoj spolupráce s ostatními sociálními službami při propagaci a rozvoji myšlenky sdílené péče v lokalitě.

Stejně tak bude vyvinuta snaha o stanovení společného postupu pro podporu rozvoje a propagaci sdílené péče v lokalitě.

Rozvoj spolupráce při prosazování rozvoje sdílené péče s ostatními participujícími subjekty (například zřizovatel, místní zájmové skupiny atd.).

Žádoucí budoucí aktivity

- Podpora vzniku zájmové skupiny.
- Podpora komunikace formálních a neformálních pečujících.
- Podpora komunikace a spolupráce všech participujících subjektů.
- Podpora realizace dalších školení pro neformální pečující stejného typu.
- Podpora realizace školení různých jednotlivých tematik souvisejících s poskytováním péče.
- Podpora spolupráce komunity při rozvoji myšlenky sdílené péče a její realizace v praxi.

5. ZÁVĚR

Tímto lze považovat metodiku za uzavřenou. Pokud jste ji absolvovali až sem, pak byste měli být schopni podobným způsobem zrealizovat implementaci sdílené péče nebo mít alespoň představu o tom, jak by se implementace dala uchopit.

Cílem této metodiky bylo co nejdůležitěji popsat kroky, jak co nejlépe sdílenou péči uskutečnit, ale pokud v praxi narazíte na situaci, která zde objasněna nebyla či nebyla rozvedena do detailů tak, jak potřebujete, přizpůsobte si jí vlastním způsobem.

Děkujeme Vám za Vaše odhodlání a přejeme Vám mnoho úspěchů v implementaci sdílené péče s cílovou skupinou plně nebo částečně imobilních osob a osob v různých fázích demence.

Za autorský kolektiv Veronika Hemerková, DiS.

6. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Metodika k příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby

Příloha č. 2 Fotodokumentace

Příloha č. 1 **METODIKA K PŘÍSPĚVKU NA PÉČI O DÍTĚ A DALŠÍ ZÁVISLÉ OSOBY**

(Zpracovala: Radomíra Nedvědová, DiS., Ing. Magdalena Rezková)

Anotace: Metodika k Příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby, dále jen Příspěvek na péči z projektu 023, byla zpracována jako podklad k vyplácení Příspěvku na péči z projektu 023 pro účastníky projektu „Rozvoj kvality poskytování sociálních služeb v Mariánských Lázních“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001456, kteří se zúčastní klíčové aktivity KA03 Akreditované vzdělávání SP a PSS, KA04 Odborné stáže SP a PSS a KA05 Neformální vzdělávání pečovatelské veřejnosti.

Cílem metodiky je stanovit postup při vyplácení Příspěvku na péči z projektu 023 pro účastníky projektu „Rozvoj kvality poskytování sociálních služeb v Mariánských Lázních“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001456, dále jen projekt, kteří jako CS jsou příjemci Příspěvku na péči z projektu 023 při účasti na vybraných klíčových aktivitách projektu.

Obsahem metodiky jsou podrobně propracované postupy, které směřují k vyplácení Příspěvku na péči z projektu 023 cílové skupině projektu - účastníkům vybraných klíčových aktivit projektu.

Metodika je určena:

- realizačnímu týmu projektu, dále jen RT
- kontrolním a řídicím orgánům (MPSV, FÚ aj.)
- vedení příjemce projektu, kterým je Domov pro seniory a dům s pečovatelskou službou Mariánské Lázně, příspěvková organizace

Přínos metodiky:

- nastavení systému vyplácení Příspěvku na péči z projektu 023 včetně související dokumentace, v souladu s podmínkami OPZ jako manuálu pro realizační tým projektu

- informovanost účastníků projektu, kteří jsou potenciálním příjemci Příspěvků na péči z projektu 023

Seznam zkratk a vysvětlení pojmů :

SP – sociální pracovník

PSS – pracovník v sociálních službách

KA – klíčová aktivita

CS – cílová skupina

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

FÚ – Finanční úřad

RT – realizační tým projektu

ŘO – řídicí orgán

Dítě = dítě do 15 let

Další závislá osoba = osoba v příbuzenském vztahu s žadatelem o Příspěvek na péči z projektu 023, která je na pomoci žadatele o Příspěvek na péči z projektu 023 závislá.

1. PŘÍJEMCI PŘÍSPĚVKU NA PÉČI

a) Zaměstnanci organizace

Příjemcem příspěvku na péči z projektu 023 jsou **zaměstnanci** organizace Domov pro seniory a dům s pečovatelskou službou Mariánské Lázně, příspěvková organizace, jakožto realizátora projektu, kteří jsou současně účastníky níže uvedených klíčových aktivit projektu:

KA03 Akreditované vzdělávání SP a PSS

Péče o seniory s demencí podle validační metody Naomi Feil I, 2 školící dny pro 10 osob
Péče o seniory s demencí podle validační metody Naomi Feil II, 2 školící dny pro 10 osob

Komunikace pracovníků služby s rodinami klientů, 4 školící dny pro 10 osob
Základní kurz Bazální stimulace, 6 školících dní pro 10 osob
Prohlubující kurz Bazální stimulace, 4 školící dny pro 10 osob

KA04 Odborné stáže SP a PSS

Odborné stáže pro SS – Zavádění a rozvoj odborných metod sociální práce a sdílené péče (sociální šetření a sociální agenda řešení sociálně-právních problémů sdílené péče, depistážní činnosti, sociálního poradenství, metodiky sdílené péče a standardy kvality, vytváření podmínek pro zapojení klientů do sdílené péče), v celkovém rozsahu, délka stáže 2 dny/osoba, 1 stážový den = 6 hodin, počet účastníků 3.

Odborné stáže pro PSS – Zavádění a rozvoj odborných metod sociální práce a sdílené péče (poskytování sdílené péče v oblasti užití kompenzačních pomůcek, komunikačních a aktivizačních technik, validačních technik a bazální stimulace) délka stáže 2 dny/osoba, 1 den = 6 hodin, počet účastníků 17

b) Pečovatelská veřejnost

Příjemcem příspěvku na péči z projektu 023 je **pečovatelská veřejnost** neformálních pečovatelů a asistentů sociální péče, kteří se jako účastníci projektu zúčastní níže uvedených klíčových aktivit:

KA05 Neformální vzdělávání pečovatelské veřejnosti

Využití kompenzačních pomůcek při péči o osobu blízkou, 8 školících dní, 1 školící den = 4 hodiny, počet účastníků 5 osob,

Komunikační dovednosti pro péči o osobu blízkou, 8 školících dní, 1 školící den = 4 hodiny, počet účastníků 5 osob.

2. VÝŠE A ROZSAH PŘÍSPĚVKU NA PÉČI

Výše a rozsah příspěvku je pro KA03 a KA04 stanoven následovně:

Příspěvek na péči z projektu 023 náklady celkem 19 200Kč (160 jednotek, 1 jednotka = 120Kč)

Výše a rozsah příspěvku je pro KA05 je stanoven následovně:

Příspěvek na péči z projektu 023, náklady celkem 38 400Kč (320 jednotek, 1jednotka = 120Kč)

Sumarizace: Příspěvek na péči z projektu 023 dítě a další závislé osoby, náklady celkem 57 600Kč (celkem 480 jednotek, 1 jednotka = 120Kč)

V případě, že nebude Příspěvek na péči z projektu 023 vyčerpán v rámci KA03 a KA04, je možné jej převést do Příspěvku na péči z projektu 023 v rámci KA05. Současně, v případě, že nebude vyčerpán Příspěvek na péči z projektu 023 v rámci KA05, je možné jej převést do Příspěvku na péči z projektu 023 v rámci KA03 a KA04. O převodu Příspěvku na péči z projektu 023 musí být informován RT projektu, a převod Příspěvku na péči z projektu 023 musí být schválen ŘO MPSV. Příspěvek na péči z projektu 023 lze převádět až po schválení ŘO MPSV – změnové žádosti.

3. ZPŮSOBILOST PŘÍSPĚVKU NA PÉČI

V rámci KA03 a KA04 lze Příspěvek na péči z projektu 023 nárokovat pouze v případě, pokud vzdělávání v rámci aktivit KA03 a KA04 probíhá mimo obvyklou pracovní dobu, kdy není možné zajistit péči o osobu závislou blízkou standardními mechanismy (škola/školka). Například pokud se vzdělávání zúčastní účastníci - matky s malými dětmi, které se budou vzdělávat v době svého volna, v rámci přesčasů či mimo plánovanou směnu.

V rámci KA05 lze Příspěvek na péči z projektu 023 nárokovat pouze v případě, pokud účastník neformálního školení pro pečující veřejnost pečuje o dítě nebo osobu závislou.

Příspěvek na péči z projektu 023 se musí použít na nutné náklady spojené s péčí o závislé osoby v době vzdělávání žadatele o příspěvek, tyto náklady nesmí být duplicitně hrazeny z jiných státních příspěvků (např. Příspěvek na péči, ošetrovné - OČR) Rozumí se, že ani jeden z příspěvků nepokrývají celkový rozsah nákladů spojených s péčí o závislou osobu, proto se poskytuje Příspěvek na péči z projektu 023 pro zajištění péče v době vzdělávání.

Na výplatu příspěvku není právní nárok.

Klasifikace osob, na jejichž péči je žádán příspěvek:

- dítě do 15let

- závislá osoba = osoba v příbuzenském vztahu s žadatelem o Příspěvek na péči z projektu 023, která je na pomoci žadatele o Příspěvek na péči z projektu 023 závislá.

4. VÝŠE PŘÍSPĚVKU NA PÉČI Z PROJEKTU 023 A JEHO VYKAZOVÁNÍ A VYPLÁCENÍ

Výše Příspěvku na péči z projektu 023 je stanovena na 120 Kč / 1 hodinu (1 hodina = 60 minut).

Příjemce Příspěvku na péči z projektu 023 předloží realizátorovi projektu Žádost o poskytnutí Příspěvku na péči z projektu 023 o osobu blízkou, která bude obsahovat Čestné prohlášení, že účastník vzdělávání a) pečuje o dítě nebo osobu na něm závislou, b) nemá možnost vzhledem k harmonogramu vzdělávání zajistit péči o dítě nebo další osobu závislou standardními mechanismy.

Žádost bude dále obsahovat název vzdělávací aktivity a počet hodin, na které žádá Příspěvek na péči z projektu 023.

Vzor Žádosti o poskytnutí Příspěvku na péči z projektu 023 o osobu blízkou je přílohou č. 1 této Metodiky. Vzor Čestného prohlášení je přílohou č. 2.

Příspěvek na péči z projektu 023 bude proplacen ihned po ukončení vzdělávací aktivity, popř. dle dohody mezi účastníkem projektu a realizátorem projektu, resp. RT projektu, na základě výdajového pokladního dokladu.

Osoba odpovědná za vyplácení Příspěvku na péči z projektu 023 je Vedoucí projektu, Mgr. Libuše Hoyerová.

5. ZAVEDENÍ METODIKY DO PRAXE A KOMPETENCE RT

Metodika bude před jejím zavedením do praxe předložena ŘO MPSV, metodikům mpsv. Po odsouhlasení Metodiky vedoucím projektu, bude s jejím obsahem seznámen RT projektu, který bude mít následující kompetence:

Koordinátor projektu, Radomíra Nedvědová, DiS.: Příprava Metodiky pro využití a čerpání Příspěvku na péči z projektu 023. Edukace členů realizačního týmu o Metodice a účastníků KA03, KA04 o možnosti využití Příspěvků na péči z projektu 023.

Ekonom – Účetní projektu: Zaúčtování Příspěvku na péči z projektu 023 na středisko projektu a označení souvisejících účetních dokladů, poskytnutí hotovosti na vyplacení Příspěvku na péči z projektu 023 vedoucímu projektu, nebo jím zmocněnému pracovníkovi.

Manažer projektu, Ing. Magdalena Rezková: Ve spolupráci s koordinátorem zodpovídá za přípravu Metodiky. Metodicky vede realizační tým při uplatňování Metodiky v praxi. Kontroluje zavedení Metodiky v praxi a kontroluje způsobilosti výdajů Příspěvku na péči z projektu 023 v rámci projektu a související dokumenty.

Vedoucí projektu a kontrolor, Mgr. Libuše Hoyerová: Kontrola a schválení Metodiky za příjemce projektu. Řídí činnosti při realizaci metodiky, kontroluje a schvaluje poskytování Příspěvků na péči z projektu 023.

PŘÍLOHA Č. 1. ŽÁDOST O POSKYTNUTÍ PŘÍSPĚVKU NA PÉČI Z PROJEKTU 023

PŘÍLOHA Č. 2 ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ ŽADATELE

V Mariánských Lázních 25.10.2016

Mgr. Libuše Hoyerová
ředitelka organizace

Příloha č. 1 k Metodice k příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby v rámci projektu „Rozvoj kvality poskytování sociálních služeb v Mariánských Lázních“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001456

Žádost o poskytnutí Příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby

Žádám o Příspěvek na péči o dítě a další závislé osoby jako účastník vzdělávacích aktivit projektu „Rozvoj kvality poskytování sociálních služeb v Mariánských Lázních“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001456.

Jméno a příjmení:.....

Trvalé bydliště:.....

Datum narození:.....

Účast na vzdělávání (nehodící se škrtněte):

KA03 Akreditované vzdělávání SP a PSS

KA04 Odborné stáže SP a PSS

KA05 Neformální vzdělávání pečovatelské veřejnosti.

Datum a čas vzdělávání:

Rozsah Příspěvku na péči v hodinách:

V Mariánských Lázních dne Podpis žadatele.....

Kontrolu správnosti výše uvedeného zkontrolovala Koordinátorka projektu Radomíra Nedvědová v Mariánských Lázních dne podpis.....

Schválení příspěvku

Schvaluji vyplatit v částce, -Kč

V Mariánských Lázních dne

Mgr. Libuše Hoyerová

ředitelka organizace, vedoucí projektu

Příspěvek na péči náleží ve výši 120,- Kč /hodinu za čas péče o dítě a další závislé osoby v době aktivit projektu, které se neshodují s běžnou pracovní dobou účastníka vzdělávání, kdy nemůže účastník školení zajistit péči o dítě, o osobu blízkou standardními mechanismy (např. škola/školka aj. nebo při nutném ošetřování člena domácnosti, kdy za sebe účastník školení zajistí náhradní péči)

Osoby, na jejichž péči lze příspěvek žádat : dítě ve věku 0 -15let, závislá osoba v příbuzenském vztahu, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb

Na výplatu příspěvku není právní nárok.

Příloha č. 2 k Metodice k příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby v rámci projektu „Rozvoj kvality poskytování sociálních služeb v Mariánských Lázních“, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001456

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ ŽADATELE

K žádosti o poskytnutí Příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby

Já,

narozen(a) dne

tímto prohlašuji, že pečuji o dítě do 15 let nebo osobu blízkou, osobu v příbuzenském vztahu, která je závislá na pomoci jiné fyzické osoby která (uveďte vztah k osobě blízké a kde o ní pečujete)

..... a nemám možnost
vzhledem k časům vzdělávání, které se neshodují s mojí běžnou pracovní dobou, zajistit péči o osobu blízkou standardními mechanismy (např. škola/školka aj.) nebo při nutném ošetřování člena domácnosti zajišťuji místo sebe náhradní péči

dne..... v čase vzdělávání od dohodin,

což stvrzuji níže vlastnoručním podpisem. Jsem si vědom/a toho, že nepravdivost tohoto Čestného prohlášení může mít za následek navrácení vyplaceného Příspěvku na péči o dítě a další závislé osoby.

V Mariánských Lázních dnePodpis:

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DOMOV PRO SENIORY A DŮM S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ, příspěvková organizace

Příloha č. 4 FOTODOKUMENTACE

Ilustrace 1: KA05 NEFORMÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEČOVATELSKÉ VEŘEJNOSTI

*Ilustrace 2: ZAŘÍZENÍ A VYBAVENÍ
POŘÍZENÉ Z PROJEKTU*

*Ilustrace 3: ŠKOLÍCÍ MÍSTNOST K
REALIZACI VZDĚLÁVÁNÍ*

*Ilustrace 4: VYUŽITÍ KOMPENZAČNÍCH
POMŮCEK V PRAXI*

*Ilustrace 5: REALIZACE VZDĚLÁVÁNÍ
PEČOVATELSKÉ VEŘEJNOSTI*